VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Za prapředky, Vochovskou Venuší a fejkovými Škodovými závody do Vochova

GPS souřadnice: 49.7569974, 13.2794175

Praktické informace

Délka trasy: 5 km

Obtížnost: Lehká trasa, která vás provede krásnou obcí a také po jejím okolím. Výlet je možné jet na kole i projít se psy. Kočárky za normálních okolností také projedou. Je-li bahno, nikoli.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 100 km zvládnete autíčkem asi tak za hodinu a čtvrt. Z Prahy vyjedete na Plzeň po dálnici D5, držíte směr až na sjezd 89, pak to zakroutíte na Plzeň → Křimice → Vochov.

Parkování: Zdarma v centru obce nedaleko kaple sv. Anny.

WC: během otevírací doby OÚ, pohostinství, příroda :)

Možnost občerstvení: U Kocoura, Kavárna Vivien, Hospůdka na hřišti

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Kladruby, Kozel a Lopata, Plzeň, Radyně, Nebílovy, Klatovy.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Trasu testovali kamarádi Jiří a Viktor z Plzně

Postřehy dětí:
Jirka (8 let): „Chtěl jsem kopat a najít také nějaký poklad, ale byla zmrzlá zem.“

Víťa (8 let): „Mně se moc líbil křížek a také kravičky.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

zveme vás do míst, která byla pravděpodobně vůbec prvními, na nichž na Plzeňsku žili lidé. O jejich přítomnosti v pračasech svědčí unikátní archeologické nálezy. Během výletu budeme hledat schované předměty na sochách, skrytá čísla v letopočtech, řekneme si něco o vochovské Venuši, ale také svaté Anně a o jednom velkém válečném podvodu, který byl odhalen. A k tomu všemu si budeme připomínat slavné české pohádky a také si trochu zpívat.

Výlet jsme pro vás připravili ve spolupráci s obcí Vochov, a je pro vás tedy zdarma! :)

Dopis dětem

Ahoj, holky a kluci, znáte knížky Eduarda Štorcha? Nebo alespoň večerníček Mach a Šebestová? Víte, kdo byl pan Huml? Pak by se vám dnešní výlet mohl líbit. Povyprávíme si totiž o pravěku. Ale samozřejmě nejen o něm.
Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Doplňovačka

Jdeme na to:

Zapomeneme vozidlo na neplaceném parkovišti nedaleko kaple svaté Anny. Jak se vám tady líbí? Půvabná obec, že? Obyvatelům se tu zalíbilo už v pravěku. Však si o nich povyprávíme! Nejprve se ale půjdeme podívat na maličký svatostánek v centru obce.

Před dvěma sty lety byla na vochovské návsi postavena **kaple zasvěcená svaté Anně.** Od té doby se ve svátek této světice každoročně koná pouť. Kaplička je nádherná a také nám přinese jedno písmenko do tajenky. V těsné blízkosti kaple lze také najít kešku (https://www.geocaching.com/geocache/GC94EJK)

Před kapličkou stojí velký dřevěný kříž. V dolní části jsou různé číslice.

1. **Opište první číslici.**

Víte, kdo byla svatá Anna?

Svatá Anna a svatý Jáchym byli údajně rodiče Panny Marie, tedy prarodiče Ježíše Krista.

To je, co? Že jste o Ježíškově babičce nikdy neslyšeli? Natož o dědečkovi? Nějací být museli, jinak by se Marie nikdy nenarodila. Logicky by se pak ani nemohla stát první a asi i poslední ženou, které k vyrobení miminka stačil duch. Samozřejmě nemáme na mysli žádného obyčejného, ale Ducha svatého… :)

Svatá Anna je patronkou měst Florencie, Innsbrucku a Neapole. Také se k ní obracejí ti, kdo prosí o šťastný sňatek, manželství i šťastný porod. Jako svou patronku ji vidí matky, vdovy, ženy v domácnosti a mnozí další. Patří k nim třeba horníci, tkalci, soustružníci, umělečtí truhláři, mlynáři, čeledíni, krejčí i krajkáři.

Soustružníci sice v našem týmu nejsou, ale matky ano. Takže svatou Annu bereme. Co vy? :)
Svátek svaté Anny je od dob papeže Řehoře XIII. slaven společně se svátkem svatého Jáchyma, a to 26. července.
K tomuto datu se váže lidová pranostika. Věděli byste, jak zní?

Svatá Anna, chladna z rána!

Vyrazíme po chodníku do kopce k hasičárně a ke školce.

Zastavíme se u hasičů.

Víte, které číslo máte vyťukat, když začne hořet? Je to 150. Nula vypadá jako rybník. Tedy voda, kterou hasiči potřebují. Tak si to pamatujte. Pokud byste chtěli volat policii, ťukejte 158. Osmička zase trochu vypadá jako pouta, podle toho si zapamatujete i tohle číslo. Zbývá záchranka 155. Což je na konci pětka, která malinko připomíná invalidní vozíček. Bez těchto pomůcek, kterým se říká mnemotechnické, bychom si to nepamatovali dodnes…

Na hasičárně najděte sochu svatého Floriána. Je považován za patrona profesí, které souvisejí s ohněm: hasičů, hutníků, kominíků, hrnčířů či pekařů. Obvykle je znázorňován v oblečení římského důstojníka s nádobou na hašení. Nebo jak hasí požár. V českých zemích patří k nejuctívanějším světcům. Požárům je třeba vzdorovat, a především předcházet. Nejspíš proto na sochy a obrazy svatého Floriána při svých toulkách natrefíte co chvíli. Snad stráží dobře.

2. **Jakou barvu má hrot praporu svatého Floriána?**

Naproti hasičárně je školka, jdeme k ní.
Vochov je vesnice v okrese Plzeň-sever v Plzeňském kraji. Jasně, víme, to jste si asi všimli. :)

Dokážete ale odhadnout, jak daleko jste od nejcentrovatějšího centra Plzně?
Kdo pravil, že sedm kilometrů na severozápad vzdušnou čarou, je lepší než GPS. A ti, kdo milují chůzi, by tam jistě asi tak za dvě hoďky i došli.
V blízkosti obce protéká řeka Mže. Pokud byste se k ní vydali a šli tím směrem ještě hodně dlouho, rovnou byste vhupsli do

jednoho z našich jiných výletů s tajenkou. Ale ke Mži se dnes nepodíváme, budeme se držet polí, vykopávek, kapliček a památníků. K jednomu se jdeme podívat právě teď.

Poznáte, kdo na něm je? Jasně! Mistr Jan Hus (1370 až 1415), římskokatolický kněz, český středověký náboženský myslitel, vysokoškolský pedagog, reformátor a kazatel.

Všimněte si, jak je jeho jméno na památníku napsáno: *Památce mistra Jana Husi.*
Správně by mělo být samozřejmě Hus**a**. Že by ale nechali tesat nějakého popleteného negramotu? Nikoli.

Tvar „Husi" v druhém pádě jednotného čísla vychází ze starší podoby skloňování českých jmen, která byla blíže tvarům používaným ve staré češtině. V té středověké a ještě v raném novověku bylo běžné, že příjmení (i některá podstatná jména) měla v 2. pádě koncovku **-i** místo dnešní koncovky **-a**.
Jde o pozůstatek vlivu staroslověnštiny.

Věděli byste o Honzíkovi Husů něco více? Kdo si pamatuje, kdy byl upálen? A hlavně: Proč? Školáci by mohli tušit…
A rodiče by zase mohli vědět, v jaké zemi leží Kostnice. Tak schválně! 3, 2, 1 … TEĎ! Kdo odpoví jako první?

(Kostnici najdete na území dnešního Německa.)

Hned vedle Husa najdete další smutný **pomník**. Oživuje vzpomínky na 26 obyvatel této obce, kteří se nevrátili z 1.a 2. světové války. To je hodně…

Ukažte rukou stejné gesto, jaké vidíte na desce.

3. **Opište slovo pod rukou.**

Školku obcházíme tak, že ji máme po levici. Najdete na ní obrázek motýla a včelky?

Znáte nějakou pohádku o včelce? Co třeba tu o Máje?

A jak jste na tom s pohádkovými motýlky? My si jednoho vybavujeme… Jeho nejlepší kamarádkou je holčička s makovou sukýnkou. Jak se jmenuje? (Mol to není! Ani potravinový, ani šatní. A nic na tom nemění, že s vámi bydlí, a jak se objeví, hned mu tleskáte!)

O makové panence vypráví večerníček z roku 1972. Je natočený na námět knihy Václava Čtvrtka. Maková panenka je bytůstka, která se stará o makové pole. Nosí červenou makokvítkovou sukýnku. Když si neví rady, zajde pro radu ke staré chytré makovici.
Motýl Emanuel je její kámoš. Možná trošku staromódní, protože nosí cylindr a hůlku. Pomáhá panence v její práci, ale někdy jí spíše přidělává starosti.

Věděli byste, jakým motýlím druhem je Emánek? Pravděpodobně je to babočka paví oko. Napovídají tomu očka na jeho křídlech. Musel se ale někde zkřížit se žluťáskem…

Mineme naučnou tabuli, zastávky autobusů a také krásný zelený domeček napravo.

Na křižovatce, kde je sloup elektrického vedení, odbočíme do ulice vlevo směrem ke žlutému domu. Jdeme ulicí až na její konec.

Napadlo vás, podle čeho se Vochov jmenuje Vochov? Zkuste to uhádnout.

Nás samozřejmě nejdříve napadly jisté nejedlé houby. A vzápětí pohádková postavička z mechu a kapradí. Víte, o kterou jde? Přece o Vochomůrku.

Jakpak maminka pojmenovala postavičku, která s Vochomůrkou bydlí?

4. **Jak se jmenoval druhý trpaslíček?**

Zaprvé by nás zajímalo, jak taková trpasličí maminka vypadala, a zadruhé, kam na ta jména chodila. Kalendář se jmény zjevně neměla… (Nebo že by se tihle pidimužíci líhli z vajec? Ta by ale také musel někdo snést…)

Vzpomenete si, jakou barvu mají čepičky obou skřítků? Máte nějakou takovou na sobě? Ukažte prstíčkem na barvu, u toho

udělejte dřep a řekněte: „Vstávej, semínko, holala, bude z tebe fiala!“

Třeba se z vás, až vyrostete, stane premiér!

Příběhy dvou trpajzlíčků, kteří žijí v pařezové chaloupce, má rád snad každý. Křemílek je ten vyšší hubenější, Vochomůrka menší kulatější. Křemílek se zdá být starší a o něco chytřejší než Vochomůrka. Nám to tak alespoň připadá. Jak skřítky vidíte vy?

Pohádky nám neříkají, jestli jsou to bráškové nebo jen kamarádi, či dokonce něco jako manželé, protože i to je normální. Jenom to, že se mají rádi a dovedou si pomoci v každé situaci, což je nejdůležitější.

Napravo je domeček s nápisem POTRAVINY a o kus dála nalevo zahrádka plná kouzelných kamínků. Křemílek a Vochomůrka tady sice na obrázku nejsou, ale můžeme se tu pozdravit s Bobem a Bobkem nebo s medvídkem Pú.

Ale zpátky k názvu obce. S Vochovem skřítci nemají nic společného. Dočetli jsme se totiž, že místní jméno *Vochov* vzniklo zřejmě z výrazu *Vochův dvůr* (osobní jméno Voch bylo staročeskou zkratkou jmen začínajících na *Vo*, tedy například Vojtěcha, Vojslava, Volimíra a podobně.).

Zkuste, jak by takové křestní jméno znělo s vaším příjmením. Třeba Voch Novák nebo Vochka Sládková. Jakpak vám to zní? :)

Procházíme uličkami mezi domy a míříme ven z obce.

Zkuste ještě najít zvířátka plotě. Ale také stavení, které má všude krmítka a budky pro ptáčky. (Pokud byste tápali, má číslo popisné 292.)

Dojdeme na konec ulice a pokračujeme stále rovně za nosem k červeno-růžovým řadovým domečkům a dětskému hřišti. Kolik stejných domků napočítáte?

U hřiště si můžete pohrát. My v šípkovém keři objevili hnízdo. Tak opatrně očíhněte, jestli tam bude ještě za vás.

Když se podíváte na barvu domečků a šípkový keř, která princezna vás napadá? Spala přesně 100 let… Komu by se to líbilo?

Projdeme polní cestou na konec řadovek, odbočíme doleva a míříme k dalším řadovým domkům.

Představte si, že krajina okolo ústí Vochovského potoka do řeky Mže byla osídlena už v různých obdobích pravěku. A to si jenom nemyslíme. Dokládají to archeologické nálezy!

Potok přejdeme co nevidět, pramení kousíček odsud. Můžeme na něj zavolat: „ *Vochovský potoku, pozdravuj Mži!“*

Na obou březích řeky Mže se podél dnešní silnice, která vede z Plzeň do Stříbra, rozkládala téměř souvislá řada pravěkých sídlišťátek. Mezi nejvýznamnější můžeme zařadit současné vesnice Vochov, Bdeněves, Kozolupy, Újezd nade Mží a město Touškov.

Silnice z Plzně do Stříbra byla pro obchodníky, politiky i všechny ostatní velmi důležitá i později v 19. století. V letech 1812 až 1832 se totiž stala součástí nově vybudované císařské silnice z Plzně až do Chebu. Existuje však i předpoklad, že určitá část této spojnice mohla být již ve 14. století součástí takzvané *Zlaté cesty – Via Carolina*, kterou nechal vybudovat císař Karel IV. Tato „dálnice středověku“ vedla z Norimberka přes Tachov, Kladruby, Stříbro, Plzeň, Rokycany a Beroun až k Praze.

Ve středověku vedly z Bavor do Čech přes husté a divoké šumavské lesy – tehdy ještě nejspíše pralesy – tři důležité stezky. Přesněji řečeno: tři větve jedné stezky. Říkalo se jí Zlatá. Ne, nevedla zlatými doly, vzácný kov se na ní ani netěžil, ani nevozil. Zlatá se jí říkalo kvůli tomu, že městečkům, jimiž jako životodárná tepna procházela, přinášela bohatství a prosperitu.

V pohádkách slýcháme, že je sůl nad zlato. Ano, místním zlatem byla především SŮL! Po Zlaté stezce ji dopravovaly rozhrkané povozy kupeckých karavan, nůše pěších krosnářů a hřbety koní z Pasova do Čech. Pohyb po středověkých obchodních magistrálách nebyl právě bezpečný. Kromě vlků a medvědů číhalo v šumavských lesích nebezpečí ještě horší – lidé. Řádění lupičů nenechávalo v klidu ani panovníky, a proto na české i bavorské straně hranice vyrostly strážní

hrádky. Některé jste možná viděli, když jste přijížděli do Vochova. V Plzeňském kraji jsou všude.

Ale nebojte se, na dnešním výletě vás žádní lupiči nečekají. Maximálně vás z něj maličko budou bolet nožky a zahřejí se vám hlavinky, jak si protočíte mozkové závity luštěním hádanek.

Napravo míjíme boudu, na které je znak (nebo spíš ikona) jednoho atmosférického jevu. Najdete ho? Jaký zvukový efekt tento „mračný“ jev doprovází?

Projdeme mezi řadovkami a pěšinou v poli rovně zamíříme kolem ohrady s ovečkami do další zástavby. Supíme do mírného kopce hezky jeden za druhým. Můžeme si k tomu zazpívat nějakou písničku o ovečkách. Na kterou si vzpomenete?

Beskyde, Beskyde, kdo po tobě ide?
Černooký bača ovečky zatáčá,
černooký bača ovečky zatáčá.

Aj, bačo, bačo náš, černú košulku máš.
Kdo ti ju vypere, když maměnky nemáš,
kdo ti ju vypere, když maměnky nemáš?

Kdo si to jaký malý pletl a vůbec netušil, co je to „okybača“? :)

A máme tady ještě jednu písničku.

Ovčáci, čtveráci,
vy jste naši vičku
i tu ?????
vy-pá-sli.

To je lež
jako věž
nebyla to vička
ani ????
byl oves.

5. **Doplňte plodinu z písničky.**

Jdeme po asfaltce doprava. Vyhlížejte dům, který bude mít na vratech cedulku: *Pozor – ve stádě je plemenný býk!* A také lebku se zkříženými hnáty.

Našli jste varovnou cedulku? Tak to jdete správným směrem. :)

Přestože první písemné zmínky o vesnici pocházejí až z roku 1318, díky archeologickým výzkumům víme, že tady lidé žili už v pravěku. (Jak už jsme se zmínili.) Krajina, v níž obec leží, byla obydlena už asi tak 5 000 až 2 000 let před rokem narození Ježíše Krista, což znamená před naším letopočtem.

Věděl by někdo, která pravěká doba by to tak mohla být? Pomohou rodiče? Úplně slyšíme, jak se vám mozečky v kebulkách rotují na nejvyšší otáčky.

*Tomuto období se říká **neolit** a trvalo asi tak 3 000 roků. (Mezi lety 8 000 až 5 000 před naším letopočtem.)*

A trápíme rodiče dál! Víte, co se v neolitu nebo také mladší době kamenné dělo?

Naši praprapředci měnili způsob obživy. Místo dosavadního lovu a sběru se vrhli na zemědělství. Lidé už zkrátka přestali bobule, semena či kořínky a podobně jen sbírat, začali si je pěstovat. Zvířata nejen honili po lesích, ale zavřeli je do ohrad či chlévů a starali se o ně, aby se jim rozmnožila. Samotný výraz neolit pochází z řeckého neos = nový a lithos = kámen a odráží v názvu jeden z typických prvků tohoto období.

Dali by rodiče dohromady i jiná období pravěku? Jak šla za sebou? My si, děti, na odpověď počkáme, že ano? A rádi!
(Googlení povoleno!)

Jak to dopadlo? Dali jste dohromady alespoň tři základní období? :)

Tak už víte, že se pravěk dělí na tři doby: kamennou, bronzovou a železnou. Doba kamenná se dále dělí na paleolit, mezolit, neolit a eneolit.

Děti, kdy jste se narodily vy? Dáte dohromady letopočet? A přesné datum? Jste šikulky! :)
A vymysleli byste si i název své doby? Co třeba: doba počítačová? Nebo: doba umělointeligentní?

Vzpomenete si na nějakou pohádku či večerníček, které se odehrávají v pravěku?

Znáte ten *O človíčkovi?* Nebo také jeden díl příběhů školáků ze 3. B. Jak se jmenovali?

Křestní jména po vás nechceme, ona vlastně nikdy žádná ve vyprávěních nezazněla. Nebo si snad vybavíte, jak na hrdiny volala maminka? Nevybavíte, protože na ně nevolala. Jaká jména byste jim dali vy? My Petr a Eva. Petr Mach a Eva Šebestová, to zní docela fajn, že? Nebo by byli lepší Adam a Eva? Romeo a Julie? Eva a Vašek? Libuše a Přemysl?

My jsme žáci 3. B,
bereme však na sebe
podobu zajíce,
žirafy či krabice.
(To je pěkná směsice!)
Můžem bejt i rohože,
a to všechno protože,
vlastníme nakrátko
utržené sluchátko.
(Taky jedno zvířátko.)

Jak se jmenoval neandrtálec, kterého si žáci přivezli z pravěku? Byl to pan Huml.

Opouštíme asfaltku a držíme se polní pěšiny. Napravo od nás je (či spíše bylo) vzácné místo – mohylové pohřebiště.

Je z doby bronzové a tvořilo ho zhruba 45 mohyl lidu milavečské kultury. Mohyla je kopeček, který v dobách, kdy ještě neexistovalo nic jako náhrobky či kříže, lidé navyšovali na místě, kde zesnulého příbuzného, kolegu a podobně pohřbili. (Mohyla mimo jiné komplikovala divé zvěři vyhrabání ostatků a jejich konzumaci. Zvířátka to jistě nemyslela zle. V každé době je prostě třeba jíst, a není-li k dispozici normální útulek či krmelec…)

Z hlediska množství archeologických nálezů patří toto naleziště k nejznámějším a nejvýznamnějším lokalitám celého Touškovska. U Vochova vykutali badatelé zejména pozůstatky neolitického sídliště. Třeba dva rondely, což je něco jako kruhová hradba z dřevěných kůlů. A samozřejmě také štípané a broušené nástroje či střepy nádob ozdobených vyrytými linkami či vypíchanými vzory. Ale především: Vochovskou venuši, sošku ženy z pálené hlíny.

Když píšeme neolitické *sídliště*, nemyslíme tím betonové „králíkárny“. A když píšeme Venuše, nemyslíme tím planetu ani tu namalovanou nahatou zrzku v lastuře od Botticelliho, ale Venuši podobné té slavné Věstonické.

Znáte ji?

Věstonická Venuše: Nejstarší miss pravěku

Představ si, že bys našel opravdový pravěký poklad! Takovým objevem byla Věstonická Venuše, malá soška ženy vyrobená *ze směsi drcené mamutoviny a hlíny, kterou vytvořil pravěký umělec před 25 000 lety.*

Když ji vědci v roce 1925 vykopali v Dolních Věstonicích, nebyla celá – ležela rozlomená na dvě části a navíc kousek od sebe. Takže chvilku trvalo, než archeologům sepnulo, že jde o plastiku jediného ženského těla.

Venuše má velká prsa a široké boky, což je důkazem, že v pravěku byly považovány za krasavice pěkně oplácané ženy, žádné vyhublé pápěrky. Bez tukových zásob by nepřežily. Její hodnota je nevyčíslitelná a dodnes je nejstarším keramickým dílem na světě! Kdo ví, třeba ji kdysi vyrobil nějaký pravěký manžel jako dárek pro svou ženu. Co myslíš?

Vochovská Venuše: Pravěká celebrita

Vochovská Venuše pochází z doby, kdy na našem území žili lidé kultury s vypíchanou keramikou. Když ji archeologové objevili, bylo to velké překvapení – na rozdíl od jiných pravěkých sošek totiž ***nebyla rozbitá****. Přežila* ***více než 6 000 let*** *v zemi* ***úplně celá****, což je neuvěřitelné!*

Na rozdíl od slavnější Věstonické Venuše je o něco mladší, ale co do proporcí, je to taky pořádná kočka. Když si ji vyhledáš, možná ti bude připomínat ***prsatého mimozemšťana z nevadské pouště****. (Vážně, podívej se! Jak ale říkávala prababička autorky tohoto textu: „Proti gustu žádný dišputát!" Víš, co to znamená?).*

Soška má ***jednoduché tvary****, nemá oči ani ústa a její* ***protáhlá hlava*** *působí až tajemně. Přestože není tak slavná jako její kolegyně z Věstonic, je* ***opravdový unikát*** *– je to* ***jediná dosud nalezená pravěká soška svého druhu, která se zachovala celá!*** *A právě proto* ***cestovala po celé Evropě*** *jako hvězda archeologických výstav.*

Proč ji někdo schoval do země? Možná jako ***obětinu*** *nebo* ***ochranný talisman*** *– a tak tam zůstala, dokud ji archeologové po tisíciletích znovu neobjevili.*
Anebo si ji možná kdysi pravěké děti půjčovaly na hraní – stejně jako si dnes hrajeme se svými oblíbenými hračkami.

Co říkáš? Která Venuše se ti líbí víc – ***Vochovská, nebo Věstonická?***

Dojdeme až ke kříži, pak se obrátíme a šlapeme zase hezky zpátky. I když o kousek dál je lesopark, kde je také několik přírodních herních prvků, kam se také můžete jít podívat.

U kříže nás vítají lavička a také krásné ptačí krmítko. I to vyrobil místní velice aktivní *Okrašlovací spolek Vochov.*

Na kříži na nás opět čeká jedno písmeno do doplňovačky.

Sečtěte poslední dvě číslice na soklu a jejich součet vynásobte první číslicí.

6. **Napište výsledek.**

Stejnou cestou a dále pak až na konec této ulice šupajdíme až do míst, kde napravo uvidíme fotbalové hřiště. Tam zase zapátráme po ztracených předmětech. (Zakopnutá mičuda to však určitě nebude…)

Znáte nějakou knihu o pravěku? Spoustu jich napsal Eduard Štorch. Hlavními hrdiny jedné z nich jsou chlapci Kopčem a Veverčák. I místy, kudy nyní jdeme, nejspíš kdysi kráčeli mamuti. Asi jich však nebylo tolik, protože se skupiny pravěkých lovců nakonec utábořily zejména na jihu Moravy u Věstonic, kde bylo dle archeologů pravděpodobně mamutů víc. A také nepochybně trochu větší teplo a kvalitnější půda.

A máme tady poslední poznámku ke zdejším archeologickým nálezům. Je o rondelu, o kterém už jsme si malinko povídali. Při průzkumech v roce 1978 tady byly objeveny zbytky vícenásobného kruhového ohrazení zvaného rondel. Bylo postaveno v období mladšího neolitu. Tato monumentální pravěká stavba se stala prvním objeveným rondelem v Čechách.

Typickým znakem „vochovského" rondelu je hrotitý příkop široký 3,30 m a místy hluboký až 2,50 m.

Znáte nějakého slavného filmového archeologa? Určitě ano. Školáci si jistě vzpomenou na Indiana Jonese.

Jak se jmenují filmy o něm? Napovíme, že v jejich názvech se objevují slova je *archa*, pak *chrám*, *výprava*, *lebka* a *nástroj*. My máme nejraději film, kde polévá blondýna slona parfémem, protože jí smrdí. :)

A také známe jeden vtip – blondýny prominou :)

Ptají se blondýny: „Kolik T se vyskytuje v Indiana Jones?"
Blondýna se zamyslí a po chvilce odpoví: „Třicet čtyři!"
„A jak si na to přišla?"
„No jednoduše: Tátatatá tatá, tátatatá tatá, tátatatá tátatá, tátata tátata …"

Už jste u fotbalového hřiště? Tak se podívejte na domečky nalevo. Najdete v oknech orchideje?

Jaké zvíře hlídá číslo popisné 85?

Kdo najde sluneční hodiny?

Přicházíme k hlavní cestě a také k rozcestníku. Najděte na něm místo, které má v názvu vzácný kov.

7. **Napište město.**

Tímto směrem samozřejmě nejdeme. My se vydáme na Plzeň a Malesice, tedy stále rovně.

Pokračujeme po značené cyklostezce mezi domy. Asi po 300 metrech asfaltku opustíme a opět se zanoříme do zeleně. Nacházíme se v oblasti v mapě nazvané *U Kravína.* Zjevně je název správně, protože mu odpovídá i druh zvířat, který na nás zpoza plotu kouká.

Znáte nějakou pohádku, ve které se vyskytuje kráva? My si vybavujeme vola z pohádky *Jak dědeček měnil, až vyměnil.* A také krávu z filmové pohádky *Tři bratři.*

Vzpomínáte na písničku, kterou zpíval Pepa v podání Vojtěcha Dyka?

Já bych se ženil jako ďas
na vědomí to dávám
s tou, co by měla v oku jas
a rozuměla kravám.

S tou bych si zpíval do kroku
a neměl žádné vrásky,
koním by dala obroku
a mně zas trochu lásky

Tur domácí je jedno z nejvýznamnějších hospodářských zvířat v historii lidstva. S lidmi začal bydlet před tisícovkami let. Stal se pro ně nedobrovolným dárcem mléka, masa a kůže. A mnohdy pomáhal jako pracovní síla (v různých částech světa dosud pomáhá).

Jak se jmenují samci, samice a mláďata turů?

Pokračujeme polní cestou kolem nově vysázených stromků asi 500 metrů. Poznáte, které ovocné stromky to jsou? Barevné cedulky napoví…
A opět krásné krmítko. Tak pěkné, že zápasíme s chutí také si z něj zobnout. Ale raději ne. Vzpomněli jsme si na slavný horor, který se jmenuje *Ptáci*. Plyne z něj poučení, že ptáky není dobré naštvat. A když jim vyzobáte krmítko, popudíte je stoprocentně. Jó, „na ptáky jsme krátký“, jak zpívá Janek Ledecký.

Po 200 metrech odbočte u lesíku doleva, po dalších 500 metrech zase doleva. I na mapě vidíte, že naše kroky vyšlapávají obdélník, kterým se pomalu vracíme do obce.

Rozhlédněte se a představte si, že někde v těchto místech kdysi stála **maketa Škodových závodů**, zvaná také „dřevěná milenka.“

Za druhé světové války byla jižně od vsi vybudována maketa (napodobenina, atrapa) Škodových závodů. Měla klamat bombardéry, aby vyplýtvaly bomby na ni – a pravá plzeňská Škodovka zůstala celá. V době okupace totiž zásobovala nacistické Německo zbraněmi. Proto byla jasným cílem britského a později i amerického letectva. Němci tudíž nelenili a severozápadně od Plzně vystavěli „fejkovou“ továrnu. Velmi věrohodně vypadající dřevěná maketa na ploše 100 hektarů byla potažena pytlovinou a měla i pro Škodovku typické komíny. Nezapomnělo se ani na napodobeniny železničních tratí.

Letci však na klamný špek neskočili. Tvrdí se, že spojenci při náletech prý do „dřevěné Škodovky“ shazovali dřevěné bomby. Švindltovárna se ve zdraví dočkala do konce války. Následně posloužila jako zdroj materiálu na opravu Škodových závodů, které byly na konci války těžce poškozeny posledním náletem.

Vracíme se do obce. Pokud si nejste jisti, sledujte na obzoru alej topolů. Ukazují směr, kterým musíte jít! V těsné blízkosti lavičky se rovněž nachází keška (https://www.geocaching.com/geocache/GC8ZH6E)

Topoly jsou velké stromy s rozložitou korunou a mohutným kmenem. Dorůstají výšky 30 až 35 metrů. Patří k nejrychleji rostoucím dřevinám. Přestože topoly dokážou dorůst úctyhodných rozměrů, v nepříznivých podmínkách se vyskytují pouze ve formě keřů.

Ve starých herbářích se popisují tři známé druhy topolů (bílý, černý a lybický), které se používaly jako léčivky. V minulosti se listí černého topolu smíseného s octem užívalo při bolestech, které způsobuje nemoc zvaná dna. Semeno pité s octem zase prý pomáhalo při padoucnici, což není nic jiného než mnohým bohužel dobře známá epilepsie. Nic z toho ale dnes vyrábět ani konzumovat nezkoušejte. Jsou jistější cesty, jak se vyléčit.

Znáte nějaké významné osobnosti, které mají ve jméně slovo topol*? Poradíme, že jedna byla premiérem. Pak tu máme básníka Topola a jeho synky – spisovatele Jáchyma a hudebníka Filipa. Filip už bohužel není mezi námi, ale na koncerty jeho skupiny* Psí vojáci *vzpomíná autorka tohoto textu dodnes. Už asi tak přes 30 let...*

Napravo je červený dům, který připomíná svou barvou oděv jedné pohádkové postavy. Která to je?

Držte se naší mapky, přejděte cestu a opět pokračujte pěšinou z kopce. Odvede vás ke zvoničce. Nachází se u cyklostezky a také u procházkové cesty k Trubeckému rybníku nebo k řece Mži. Zajímavé je, že se tu objevila poměrně nedávno, a to opět díky našemu oblíbenému *Okrašlovacímu spolku Vochov*. Byla vysvěcena v říjnu 2021. I zde je v těsné blízkosti zvoničky keška *(*https://www.geocaching.com/geocache/GCA0Z3T)

Tady však poslední písmenko nečeká. Pro ně si musíte zajít až na dohled železničního mostu, což je místečko o kousek níže. Je na něm letopočet.

6. Opište poslední číslici.

Pod most se však také určitě podívejte, najdete tam krásnou kresbičku. :)

Do cíle se můžete dostat dvěma různými způsoby – buď po lávce od mostu po pěšině, která vás odvede až k obecnímu úřadu nebo se od zvoničky vydáme ulicí doprava a pak to hned ostře zalomíme k obecnímu úřadu (pro změnu zase doprava).

A víte, jak to bývá v pohádkách…. Co se říká o zvonečku na konci vyprávění?

A zazvonil zvonec a pohádky je konec.

Stejně jako každá pohádka se i naše putování pomalu chýlí ke konci. Dojdeme k budově obecního úřadu, což je evidentně šťastný konec. Zamávejte do oken paní starostce a jejím kolegům, kteří si u nás výlet objednali a byli nesmírně nápomocní při jeho tvorbě. A pokud neumřeli, šťastně ve Vochově žijí dodnes…

Najdete obecní znak? Ve stříbrno-červeně děleném štítě je červeno-bílý kruh.

Původně se jednalo o erbovní znak vochovských vladyků, který se objevoval na štítech, které používali při turnajích. Kruh na štítu byl tedy vlastně kdysi terč, do kterého se měl jejich protivník trefit kopím. Nám se znak náramně líbí. A vám? Má souvislost i s naší tajenkou.

Copak to z ní na vás kouká?

Tento muž z Vochova byl v letech 1465 až 1467 spolu s dalšími pány a vladyky členem družiny Jiřího z Poděbrad, která nesla mírové poselství předním královským dvorům v Evropě.

Vidíte kapličku? Od úřadu je to k ní jen pár minut chůze.

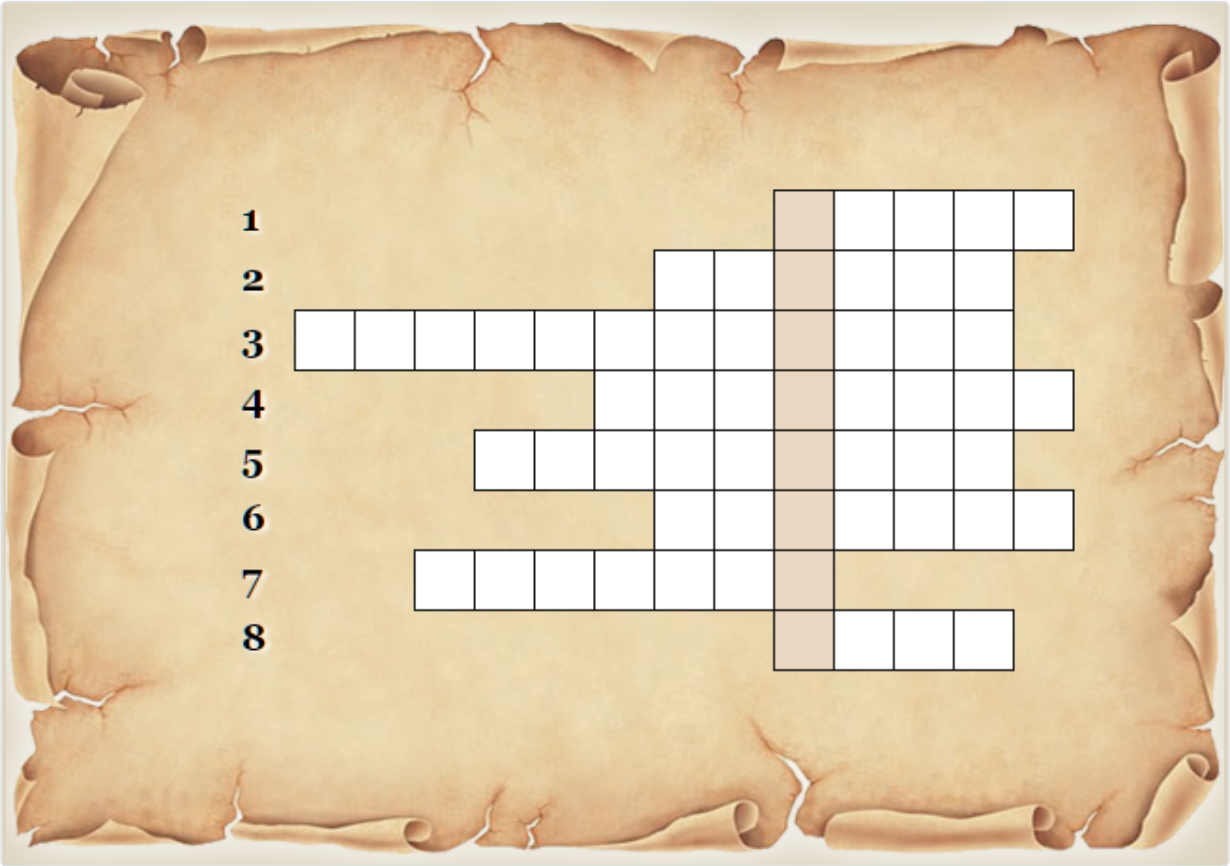
Máme hotovo. Procházka i osvěta jsou u konce. Děkujeme, že jste si výlet prošli a také děkujeme obci Vochov za pomoc s výletem a jeho poskytnutí všem výletníkům ZDARMA.

Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! :)

V textu byly použity mj. texty z webů www.kudyznudy.cz, www.turistika.cz, www.obec-vochov.cz, Michal Trnka - PRAVĚK TOUŠKOVSKA A EXPOZICE REGIONÁLNÍCH MUZEÍ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE, Radek Popelka – Vochov – Procházka staletími.

Otázky k tajence

1. **Opište první číslici.**
2. **Jakou barvu má hrot praporu sv. Floriána?**
3. **Opište slovo pod rukou.**
4. **Jak se jmenoval druhý trpaslíček?**
5. **Doplňte plodinu.**
6. **Napište výsledek.**
7. **Napište město.**
8. **Opište poslední číslici.**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 09.11.2026 15:06